



Lugupeetud rahandusminister
info@rahandusministeerium.ee

Teie: 01.09.2026 nr 1.1-10.1/3542-1
Meie: 15.09.2026 nr 3-2.1.5

Audiitorkogu arvamus määruse „Hasartmängukorraldaja audiitorkontrolli objekti üksikasjad“ eelnõu kohta

Täname võimaluse eest esitada oma arvamus määruse eelnõu kohta. Audiitorkogu eesmärkidest ja ülesannetest tulenevalt peame eelkõige oluliseks esitada oma ettepanekud audiitorteenuse osutamisega seonduvate praktiliste aspektide kohta.

Toetame üldiselt head praktikat, mille kohaselt tuuakse määruses välja selged nõuded ja ootused audiitorite tööle. Seejuures osutatakse konkreetsetele standarditele, mis selgelt eristavad, milliste andmete kontrollimisel soovitakse audiitoripoolset kindlustunnet, määraes kindlustunde astme (antud juhul piiratud kindlustunne), ning milliste andmete puhul hinnangut ei soovita, vaid audiitor piirdub protseduuride tulemusel saadud faktide väljatoomisega.

Leiame, et määruses toodud üksikasjade väljatoomine on muutnud oluliselt selgemaks, mis on ootused audiitori eritööle.

Siiski juhime tähelepanu teatud kitsaskohtadele, mis jäid paraku juba vastuvõetud hasartmänguseadusesse ja võimenduksid kooskõlastatava määruse rakendamisel.

Meie arusaama kohaselt oli HasMS-i § 10¹ näol täiendava audiitorkontrolli nõude kehtestamine mõeldud eelkõige selleks, et kehtestada täiendav kontroll nende hasartmängukorraldajate üle, kes ei ole Eestis registreeritud juriidilised isikud, ning nende üle, kellele ei kohaldu audiitortegevuse seaduse kohane audit. Praeguse seaduse sõnastuse juures on aga ebaselge, kuidas jõustatakse Eestis kehtestatud määruse kohane audiitorkontroll nende hasartmängukorraldajate suhtes, kellel ei ole Eestis registreeritud juriidilist isikut. Samal ajal tekib määruse rakendamisel täiendav audiitorkontrolli kohustus Eestis registreeritud hasartmängukorraldajatele, kellel juba on raamatupidamise aastaaruande audit kohustuslik. Leiame, et määruses nimetatud kontrolliobjektid on selliste ettevõtjate puhul üldjuhul juba olemasoleva auditi kohustusega kaetud, millest kirjutame täpsemalt allpool. Seetõttu soovitame vältida dubleeriva audiitorkontrolli kohustuse kehtestamist kohustusliku auditi alla kuuluvatele ettevõtjatele ning piirata määruses sätestatud ISAE 3000 ja ISRS 4400 kohase



kontrolli kohaldamist eelkõige neile hasartmängukorraldajatele, kellele audiitortegevuse seaduse kohane audit ei kohaldu.

Auditi kohustusega hasartmängukorraldajate puhul tehakse raamatupidamise aastaaruande auditis juba riskihinnangust lähtuvaid protseduure, mis võivad hõlmata IT-süsteeme ja muudatuste haldust, panuste ja võitude andmeid ning nendega seotud rahalisi liikumisi. Seetõttu tähendaks määruuses ettenähtud täiendav kokkuleppeliste protseduuride töövõtt samade kontrollivaldkondade põhjendamatut dubleerimist. Auditi käigus tehtavate konkreetsete protseduuride laad ja ulatus sõltuvad küll audiitori riskihinnangust, kuid kui eesmärk on saada kindlustunne hasartmängumaksu aluseks olevate andmete ehk võitude ja panuste rahaliste summade kohta, peaks kohustuslik audit asendama määruuse §-s 2 kirjeldatud kokkuleppelised protseduurid nende hasartmängukorraldajate puhul, kellel on raamatupidamise aastaaruande auditi kohustus ja kes esitavad hasartmängumaksu aluseks olevad andmed raamatupidamise aastaaruande lisas.

Järgnevalt kommenteerime määruuses kirjeldatud audiitorkontrolli objekti üksikasjad detailselt:

- 1) § 1 lõigetes 1 ja 3 sätestatud andmed aktsia-, osa- ja täiendava reservkapitali piiratud kindlustandva audiitorkontrolli kohta on juba olemas äriregistrile esitatavas raamatupidamise aastaaruandes. Audiitorkontrolli kohustusega hasartmängukorraldajate puhul on need andmed seega juba kontrollitud ning kõik huvitatud osapooled saavad neid sealt vaadata, mistõttu on täiendav kontroll dubleeriv. Eestis audiitorkontrolli kohustusega hasartmängukorraldajate puhul peaks kohustuslik audiitorkontroll selle nõude juba täitma ning täiendavat töövõttu ei peaks olema vaja.
- 2) § 1 lõikes 2 sätestatakse mitterahalise sissemakse kontroll. Juhime tähelepanu, et Eestis registreeritud osaühingud läbivad teatud juhtudel (vt ÄS § 143 lg 3) ja kõik aktsiaseltsid juba praegu sellise audiitorkontrolli. Kui mitterahalise sissemakse kontrolli kohustust soovitakse laiendada, võrreldes ÄS-is sätestatud mitterahalise sissemakse audiitorkontrolli kohustusega, kõigile hasartmängukorraldajatele, palume seda seletuskirjas täpsustada.
- 3) § 1 lõike 2 viide ÄS-ile jääb Eestis juriidilist keha mitteomavate hasartmängukorraldajate puhul ebaselgeks: kas ja kuidas peaks nende puhul kontrollima mitterahalise sissemakse vastavust ÄS-is kehtestatud nõuetele?
- 4) § 2 lõike 2 sissejuhatav lause – kontrolli objekt. Praegusest sõnastusest ei selgu üheselt, kas audiitor teeb protseduure hasartmängumaksu deklareerimise aluseks olnud andmetega või neid andmeid tootva elektroonilise arvestus- ja kontrollisüsteemiga. Punktid 1–3 käsitlevad süsteemi muudatusi ja muudatuste haldust, mitte andmeid endid.
- 5) Mis on §-s 2 kirjeldatud protseduuride laiem eesmärk? Korraldusluba taotlevad ettevõtted juba peavad kasutusele võtma elektroonilise arvestus- ja kontrolli süsteemi (EAKS), kuhu kogutakse kokku korraldaja andmed hasartmängude tarkvara, riistvara, mängitud mängude, panuste, võitude jm kohta, see peab olema ühendatud Maksu- ja



Tolliameti elektroonilise hasartmängu aruandluse süsteemiga (EHMA). Kui eesmärk on saada kindlus selles osas, ega neid otse päritavaid andmeid pole kuidagi õigusevastaselt muudetud, siis selle eesmärgi täidab pigem nende süsteemide IT-audit, mida teostavad IT-audiitorid.

- 6) § 2 lõikes 1 ja 3 sätestatud nõue, mille kohaselt audiitor võrdleb elektroonilises arvestus- ja kontrollisüsteemis tehtud tehniliste muudatuste logis kajastatud muudatusi nende dokumenteeritud kooskõlastustega ning märgib, kas iga muudatuse kohta on antud kooskõlastus, võib olla määramatult mahukas. Soovitame ulatust piirata ning kontrollida nii lõikes 1 kui ka lõikes 3 nimetatud muudatusi valimipõhiselt. Kuna kokkuleppeliste protseduuride standard näeb ette, et valimi suuruse ja valimi moodustamise meetodika peab ette andma töö tellija, tuleks need määruuses kindlaks määrata. Soovitame optimaalse valimi suuruse määramiseks uurida hasartmängukorraldajalt, milline on selliste muudatuste keskmine arv aastas.
- 7) § 2 lõikes 2 peaks sõna „süsteemi“ asemel olema ilmselt sõna „muudatus“. Palume seletuskirjas täpsustada, mida mõeldakse „tootmiskeskkonna“ all.
- 8) lg 3 nõue eeldab, et panuste ja võitudega seotud rahalised liikumised on sama perioodi panga-, makseasutuse või maksevahendaja andmetega otseselt võrreldavad. Praktikas ei lange mängija sissemaksed, panuse tegemine, võidu tekkimine ja väljamakse tingimata samasse kalendrikuusse. Mängija kontole kantud raha võib jääda kasutamata, ühe sissemaksega võib teha mitu panust ning võit võidakse välja maksta hilisemal perioodil. Lisaks võivad maksevahendajad arveldada netosummadena, erineva sagedusega ja eri ajavööndites. Seetõttu ei ole aruande ning maksekanalite kannete üks-ühele kokkuviimine sageli võimalik ega anna usaldusväärset teavet deklaratsiooni õigsuse kohta.
 - a. Esmane ettepanek: jätta § 2 lõige 3 välja, kui protseduuri konkreetset eesmärki ja kasutusviisi ei ole võimalik selgelt põhjendada. Praegusel kujul võib protseduur olla väga töömahukas, kuid selle seos hasartmängumaksu deklaratsiooni õigsusega jääb nõrgaks.
 - b. Alternatiiv juhul, kui protseduur säilitatakse: piirata kontrolli aastapõhiste kogusummade võrdluse või selgelt määratud valimi ja lubatud kõrvalekaldemääraga, mida audiitor täiendavalt uurima ei pea. Kõrvalekaldemäärast suuremate erinevuste kohta uurib audiitor hasartmängukorraldaja selgitusi ja esitab need oma faktiliste tähelepanekute raportis.

Juhime ühtlasi tähelepanu, et Audiitorkogu ei ole hinnanud kirjeldatud erikontrolliga hasartmängukorraldajale kaasnevat lisakulu ega saa seetõttu kinnitada seletuskirjas esitatud hinnangut, mille kohaselt jääb erikontrolli maksumus vahemikku 3000–4000 eurot. Tegelik kulu sõltub muu hulgas kontrollitavate andmete mahust, töövõtu ulatusest ning kontrolliprotseduuride tegemiseks vajalikust ajast. Kirjeldatud erikontrolli tegemiseks võib sõltuvalt konkreetsetest asjaoludest kuluda mitukümmend või isegi mitusada töötundi.



Seetõttu soovime seletuskirjas esitatud kuluhinnangu aluseid täpsustada ning hinnangu ebakindlust selgelt väljendada.

Lisaks juhime tähelepanu järgmistele ebatäpsustele HasMS-is:

- 1) § 10¹ lõikes 2 on sätestatud, et audiitorettevõtja peab kontrollima omavahendite nõudeid, ent neid nõudeid ei ole kusagil sätestatud. Seega on ilmselt mõeldud omakapitali nõudeid.
- 2) Lisaks sätestab nimetatud lõige, et omavahendite ja reservkapitali kohta kehtestatud nõuete täitmist tuleb kontrollida hasartmängukorraldaja eelmise majandusaasta aruande esitamise seisuga. Ka siin paistab olevat viga, sest majandusaasta aruande esitamise kuupäev ei oma iseenesest tähtsust; tähtis on aruande kuupäev ehk majandusaasta lõpu kuupäev (nn „bilansipäev“).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt-Martin Arengu
Audiitorkogu president